

Hoe divers zijn de West-Vlaamse agromechatronica bedrijven?

Van boomstronkenfrezen tot pottenpersen

Jan Bart Van In - hoofdredacteur

In dit artikel bekijken we de tenoren van de West-Vlaamse agromechatronica door de bril van de uiteenlopende subsectoren waarin zij opereren. Hieruit blijkt dat hun focus en actieradius zeer uiteenlopend is. Sommige bedrijven bijten zich stevig vast in een heel specifieke toepassing voor een gericht marktsegment, terwijl andere lustig uitpakken met een bonte waaier aan machines, meestal op maat van klanten van diverse pluimage.

Packo Inox is de nummer 2 in onze tabel van de 21 grootste West-Vlaamse producenten van machines voor de agrosector (zie pagina 10). Deze wereldspeler vult zijn productie van melkkoel-tanks voor melkveebedrijven verder aan met de fabricatie van proceslijnen voor farmabedrijven en andere industriële toepassingen. De beide activiteiten houden elkaar qua inkomsten mooi in evenwicht. Het team rond CEO **Johan Ameel** zet al vele jaren met succes in op een geografische spreiding en een solide

productmix om zich beter te wapen tegen de cyclische conjunctuur. Met zijn ruim 250 medewerkers, verspreid over twee vestigingen (Zedelgem en Diksmuide) is dit innovatieve bedrijf een belangrijke factor voor West-Vlaanderen. De naam Packo klinkt als een klok in het industriële weefsel van Zedelgem, maar de familie nam al in 1989 afstand van het bedrijf, voor wat toen één van de eerste grote managementbuy-outs was in de West-Vlaamse economische geschiedenis. Vandaag opereert Packo Inox

onder de vleugels van de Nederlandse Verder-groep.

Onze provincie scoort heel sterk in de productie van zeer performante machines voor de aardappelteelt, met twee spelers die opereren op Europees niveau: **AVR** en **Dewulf**. Zie verder in een afzonderlijk artikel op pagina 21.

In hun sas voor vlas

Twee bedrijven uit onze top 21 opereren heel specifiek in de niche van de creatie

© Union nv

Een vlassoogstmachine van Union nv uit Beveren-Leie aan het werk.

© Nick Vanderheyden

Dezwaf uit Moerkerke is specialist in mestdosering.

van uitrusting voor de vlasboeren:

Depoortere en **Union**. De beide bedrijven zijn zeer actief op de exportmarkt met focus op Frankrijk, waar het vlas-areaal vijfmaal groter is dan in ons land. Depoortere uit Beveren-Leie (Waregem) is een bedrijf in tweede generatie en heeft de reputatie een assertieve marktstrategie te volgen. Het bedrijf wapent zich met velerlei patenten, met het oog op een dominante positie in de vlassector. Het versterkte zijn positie eerder al met de overname van Vlamalin uit Tielt. Opmerkelijk: Depoortere timmert de jongste jaren aan een forse omzetgroei (van 10,8 miljoen in 2010 naar 20 miljoen in 2016), maar die expansie wordt niet gevolgd door een evenredige verhoging van de interne tewerkstelling, die stabiel blijft op circa 35 medewerkers (plus nog eens 7 bij Vlamalin). De verklaring hiervoor is dat de onderneming handig gebruikmaakt van een intense samenwerking met

toeleveranciers die productiepieken opvangen. Zie verder pagina 32.

Union nv, ook gevestigd in Beveren-Leie, focust eveneens op de vlassector, maar produceert naast vlassoogstmachines ook boomstronkenfrezers. De wortels van het bedrijf liggen in 1947. In 2014-2015 kwam Union in wild water terecht, met een halvering van de omzet en oplopende verliescijfers. Bedrijfsleider Gunter Roets kreeg in maart 2016 bescherming tegen de schuldeisers via de procedure van gerechtelijke reorganisatie. Juni vorig jaar nam **Valtech** uit Menen dan een meerderheidsbelang in Union. Valtech, rond Frank en Peter Vandeputte, groepeerde een hele cluster West-Vlaamse metaalverwerkende, machinebouw- en toeleveringsbedrijven, waaronder ook **Cretes** (het vroegere Vandommele uit Gullegem). Vandommele ontwikkelde in 1930 een zwingelturbine voor de

verwerking van vlas. Opvolger Cretes staat in voor complete machinelijnen voor de verwerking van natuurlijke vezels (zoals vlas en hennep), papier en kartonafval en isolatiemateriaal. Via de alliantie met Union doet de familie Vandeputte aan verticale integratie binnen de vlasketen: van oogstmachines tot verwerkingslijnen. Met de push van Valtech-groep komt Union wellicht terug in hogere versnelling.

Sproeien om te groeien

Beyne en **Delvano** gaan voluit voor de fabricatie van spuitmachines waarmee de boeren hun gewassen het jaar door besproeien. Delvano uit Hulste (familie Vanlerberghe) omschrijft zichzelf als de enige Belgische constructeur van zelfrijdende spuitmachines (zie het interview op pagina 30). Het West-Vlaamse merk is bekend voor zijn nogal robuuste machines, iets waar West-Vlaamse landbouwers en loonwerkers wel van houden.

Bij Beyne uit Ichtegem ligt de klemtoon op getrokken en gedragen spuittoestellen voor de landbouw en dat in diverse formaten. De familiale continuïteit bij het bedrijf, opgestart in 1974, kwam in het najaar van 2010 ten einde, doordat de toen 75-jarige zaakvoerder **Marcel Beyne** zijn bedrijf verkocht aan de broers **Sven** en **Steve Vierstraete**. Zij deden hierbij beroep op de financiële hefboom van medeaandeelhouder Brehove, de holding van de bekende West-Vlaamse ondernemer **Joris Ide**, die in diverse vastgoed- en ondernemingsprojecten opduikt. Ide was eerder al leverancier van onderdelen (opslag-tanks) aan Beyne. De afzetmarkt van Beyne is Frankrijk (60 %), België (30 %) en Nederland (10 %). In Frankrijk rijden naar verluidt viermaal meer spuittoestellen rond dan in Duitsland.

Welkom in Mest-Vlaanderen

Een andere subsector van de landbouw-mechanisatie waarin West-Vlaanderen sterkt scoort, is de productie van mestverspreiders. Deze niche telt drie spelers: **Dezeure** uit Veurne, **Dezwaef** uit Moerkerke en **Deroo Constructie** uit Poperinge. Die eerste twee komen aan bod in een interview op pagina 36. Deroo Constructie is gespecialiseerd in de fabricage van aanhangwagens voor traag vervoer. Naast mestwagens omvat dit ook landbouwkippen, hooglossers en diepladers. De onderneming is opgericht in de jaren '50 van de vorige eeuw door pionier en hoefsmid Albert Deroo in Vleteren. Zoon Rik legde zich in een latere fase toe op de distributie van landbouwmachines (o.a. als dealer voor John Deere, het Amerikaanse merk van graanoogstmachines). Een andere zoon, Paul Deroo, week uit naar Poperinge om te focussen op de bouw van rollend materieel, en dat niet enkel voor de landbouwtoepassingen maar ook voor industrie en de bouwsector.

Goesting in groenten

Een reeks kleinere maar tegelijk vinnige bedrijven spitst zich toe op

de constructie van machines voor het manipuleren van groenten: **Verhoest bvba** uit Rumbekke excelleert in machines voor het planten, rooien, pellen en kantelen van prei en in bloemkoolmachines. De firma slijt zijn producten voor 50 % buiten onze landsgrenzen, tot in Canada. Het bedrijf van Marc en Magda Verhoest is ook een beetje in het vlas actief (zie het interview op pagina 34).

Deman nv uit Passendale is naast dealer van de oogstmachines van New Holland ook zelf constructeur van spruiten-plukmachines. Dit als enige in België. Leon Deman leidt het bedrijf samen met dochter Mieke en zoon Pieter-Jan. Binnen dit heel specifieke machine-segment is in West-Europa alleen het Nederlandse Tumoba hun tegenhanger (zie interview pagina 34).

Lauwers uit Staden is specialist in plant-machines en meer recent ook actief in uitrusting voor boomkwekerijen (planten en rooien).

Vermeulen Construct nv uit Ieper is voornamelijk actief in de stalinrichting voor de varkenshouderij, maar ontplooit ook activiteiten rond uitrusting voor de preiteelt. Dit als gevolg van de overname van de afdeling preiplanters van het Franse bedrijf Gregoire-Besson in februari 2015.

Een andere mooie niche is de automatisatie van bedrijven uit de glastuinbouw-sector. **Demaitere bvba** uit Moorslede (opgericht in 1969) speelt onder de merknaam Demtec de eerste viool in deze branche in ons land, onder meer met inpotmachines, pottenpersen en grondaanvoersystemen met focus op totaaloplossingen voor de serreuitbaters.

Viscon BE bvba uit Zonnebeke sprong in 2002 mee op deze kar. Dit bedrijf is gelinkt aan de Nederlandse Viscon Group, een zusterbedrijf van Visser BV. Marnix Vanryckeghem, zaakvoerder van Viscon, is een ex-werknemer van Demaitere-Demtec.

Blijven ploegen

Slechts één bedrijf uit het West-Vlaamse peloton van de agromechatronica spitst zich toe op grondbewerking: **Steenonv** uit Vichte (Anzegem) ontwerpt en vervaardigt wentelploegen, duwploegen en aanverwante machines. Het bedrijf van de familie Vandesteene kent zijn oorsprong in 1909 in een boerensmidse die paardenploegen maakte. Anno 2017 is de onderneming naar eigen zeggen marktleider in haar sector en mikt ze ook steeds meer op buitenlandse afzet. Zelfs in China, Libië en in Oekraïne werken er mensen met Steeno-machines. Het gros van de productieactiviteiten gebeurt echter niet in West-Vlaanderen, maar wel in de tweede vestiging in Geraardsbergen. Die verwierf Steeno in de jaren '60 van de vorige eeuw omwille van plaatsgebrek in de toenmalige thuisbasis Otegem (Zwevegem). Zusterbedrijf Vanometaal verdeelt complementaire producten van andere, buitenlandse fabrikanten.

Devos Agri uit Zwevezele (Wingene) fabriceert met een team van 33 medewerkers en met de back-up van zusterbedrijf Devos Plaatbewerkingen nv (goed voor nog eens 50 werknemers) een breed spectrum aan landbouwmachines. De productenlijst op de website is indrukwekkend lang. Het bedrijf dingt naar de gunst van de West-Vlaamse land- en tuinbouwers door maatwerk te leveren tegen een gunstige prijs.

Met dank aan kenniscentrum Agreon voor een deel van de input. De overige bronnen van dit artikel zijn de jaarrekeningen en websites van de betrokken bedrijven en wat er over deze actoren in de pers verscheen.